

tanuló, bővül a látókör, verbalizmustól mentes tudást épít ki. Fokozza a tárgy iránti érdeklődést, igénybe veszi a tanuló egész egyéniségét, jobban megbecsüli a tanuló a tanár munkáját, az eszközöket. Még leányokban is felébred a technikai kérdések iránt való érdeklődés. Ezt az eljárást tehát értéktelennek mondani nem lehet. A második súlyos ellenvetés, hogy a tanulókkal akar „felfedeztetni“ már régen megállapított törvényeket a munkáltatás. Ilyet csak a teljes félre-, vagy meg nem értés állíthat. Ilyen álláspontot foglal el a folyóirat egy előbbi számában olvasható egyik cikk. Olyan példát hoz fel, amilyen a Közokt. Tanács által kiadott Tájékoztatóban nem is szerepel. A tanuló pedig a kutatásban nincs teljesen magára hagyva; a tanárnak irányító szerepe van. Az sem kifogás, hogy 1—2 kísérletről vonnak le eredményt, tehát a módszer felületességre nevel. A tanári demonstrációk sem terjednek nagyobb számú kísérletre. Senki sem akarja az egész anyagot ily módon elvégezni. Az elv gyakorlati megvalósítására a fent említett Tájékoztató ad útmutatást. Alsó fokon egy kivétellel helyesnek találják a módszert az azt használó tanárok. E fokon főcél a megfigyelésre szoktatás, új fogalmak nyújtása és egyszerűbb törvényszerűségek megállapítása és mérések végzése. A fizikai gyakorlatok hasznosak, de nem helyettesítik a munkáltatást. Az eljárásnak vannak nehézségei: az eszközök nagyobb száma, a tanár nagyobb és nehezebb munkája, az osztály túlnagy létszáma. De az elv életre való, bevált, és ezért elterjedése kívánatos. Több hasznos cikk és apróság egészíti ki még a folyóirat ezen számát.

Matzkó Gyula.

Der Deutsche Volkserzieher. Az 1938. évf. 2. száma a *testnevelésnek* van szentelve. Lássuk a cikkei közül a következőket:

A tornaosztályzat. (Hanns Bohla, Neusalz O.) Az osztályozás a tanítói hivatás egyik legnehezebb feladata. Az érvényben lévő osztályzási mód nem enged finomabb megkülönböztetést. A hármast pl. nem jelzi, hogy a különben tehetséges tanuló kellő szorgalom híján kapta-e a hármast, vagy a tehetségtelen tanuló megfeszített szorgalma eredményezte-e ezt az osztályzatot. Még nehezebb a helyzet a testgyakorlásnál, melynek megértékelése ma különös jelentőséget kezd kapni, hiszen az egészséget és a jellemet ma magasabbra kezdik értékelni, mint az értelmet. A testgyakorlás értékelésének politikai oldala is van, hiszen nagyjelentőségű országos szervezet áll mögötte. Eddig körülbelül 100 különböző szövetségben ápolták a testgyakorlást, egymástól függetlenül és közös cél nélkül. Politikai ellentétek ezen szövetségek felbomlásához vezettek. A Führer megbízásából Tschammer-Osten megszervezte az egységes torna- és sport mozgalmat. Az első alapkövet ehhez a szervezéshez az 1934-i nürnbergi harcjátékok rendezésével tette le. A saarbrückeni tornaünnep 1935-ben az első diadalt jelentette; 1936-ban a szervezet és annak jogi okfejtése befejezést nyert. Ma egy tökéletesen kiépített országos szervezet egyesíti az összes tornaegyesületeket, ennek kebelében minden sportágat ápolnak szakszerű felügyelet mellett. A német sport székhelye a testgyakorlási birodalmi akadémia, ahol egységes alapon nevelőket és vezetőket képeznek ki. Elmélet, gyakorlat és intézkedés egymást

kiegészítve áll az ifjúság sportbeli kiképzésének szolgálatában. A föntiekből következik, hogy a testgyakorlás jelentősége jelentősen megnőtt s a tanulók testi képességeit komolyabb mérlegelés tárgyává kell tenni.

A tanuló testgyakorlási képességét és eredményét tehát osztályozni kell. Ez az osztályozás csak tervszerű megfigyelés útján történhetik. A megfigyelés nemcsak igazságos megítélésre vezet, hanem alkalmas eszköz az erő kifejtés s így az eredmény fokozására. A gyermeket meg kell ismerni, hogy őt vezethessük, neki tanáccsal szolgálhassunk, s végül osztályozhassuk. Mit mond nekünk a tornaosztályzat? Megmondja 1., hogy a többi társaihoz viszonyítva mit tud a gyermek, 2. hogy az osztály átlageredményéhez képest milyen helyzetképet mutat s 3. ezektől függetlenül milyen fejlődési fokozatot mutatott a gyermek egy éven át. Mindhárom módszerű megfigyelés a tanulókat egy bizonyos ranglistába sorozza. Az első lista tartalmazza a legjobb eredmény szerinti rangsort. A második mutatja az átlag eredmény szerinti rangsort s a harmadik a fejlődést kimutató rangsort, tekintetbe véve a gyermek tehetségét is. Ez a három rangsor csalhatatlan képét adja az osztály tehetségének és képességének. A tanulók testi képességének mérése csak ilyen magasabb szempontból ad értékes eredményeket, de sem a mérés, sem a torna nem öncél. Mögötte áll az erőfejlesztés, az ügyesség, kitartás és a harc. S e mögött ott áll az ember, akinek arra kell törekednie, hogy testileg se álljon a szellemi erőfejlesztése mögött. Hogyan történik a mérés? Az év elején gondos testi vizsgálat után 3 csoportba kerülnek a gyermekek; vannak 1. erősek, 2. normálisok és 3. gyengék. Most megfigyeljük és gyakoroljuk a szívét, tüdőt és az izmokat. A testgyakorlás programja egy éven át nyári és téli munkából áll: mindegyik pontozás alapján mutatja az egyénenkint elért eredményt. Minden ranglista első hat tanulója az úgynevezett győztes csapatot alkotja. Ehhez mérjük a többi gyermeket. Ezáltal igazságos, reális és nem látszateredmények kerülnek felszínre s az osztályozás is igazságos lesz. Alább közlök egy ilyen érdekes értékelő törzslapot; rovatái a következők:

1. oldal. Iskola neve. A tanuló neve, kora, osztálya, nagysága, súlya, mellkasa, izomfeszültség a karon és a combon, általános megjelenése, betegségei, gátlásai.

2. oldal. A) Nyárimunka (növekedési fejlődés.) A mérés ideje: május, június, augusztus, szeptember, a növekedés mértéke az első méréstől az utolsóig. Teljesítmények számadatai havonta a 75 méteres és 150 méteres futásban, továbbá: gátfutás, gyorsúszás, magasugrás, távolugrás, súlydöbés. Összes teljesítmény pontokban. Ehhez járul még: úszás, kézilabda, erdei futás.

3. oldal. B) Télimunka. (Értékelés csoportbeosztással (I—IV). A megfigyelés ideje nov. dec. jan. febr. márc. Tornaszerek: Korlát, nyújtó, bak, ló, zsámoly, létra, rúd, megjegyzés: szertornában, nehéz atletikában, kosárlabdában való teljesítmény:

4. oldal. Áttekintő értékelés. (Az egyéni teljesítmény viszonyítva a csoportteljesítményhez.) 1. Nyári ranglista (átlagteljesítmény): pl. 1 hely a győztes csoportban. 2. A tornászok ranglistája (csoportértékelés): pl. 2 hely a győztes csapatban. 3. összteljesítmény: Nyári munka: kitűnő, téli munka: jeles. Végleges osztályzat: kitűnő.